

Forrettigheder staa uangribelige, og naar De ville benytte Folkets ved Grundloven hjemlede Rettigheder paa en saadan Maade, at de kongelige Prærogativer ikke kunne bestaa ved Siden af dem, da maa Folkets Rettigheder vige for disse. Dette er Betydningen af disse Forrettigheder og Prærogativer. Det gaar ikke an, mine Herrer, at de ville spænde enhverjombestemt Bestemmelse, der angaar Folkets Rettigheder, ud i en saadan Uderlighed, at Kongens Prærogativer ikke kunne bestaa ved Siden af; thi naar det er Tilfældet, da hjemler Grundloven Kongen Ret til at sætte sig ud over Rigsdagens Beslutning, hvilket allerede ligger forfatningsmæssig konstateret i det kongelige Veto. (En Stemme: Hvor staar det?) Det ligger allerede i det kongelige Veto, og naar ærede Medlemmer ville have Hjemmel andet Steds, saa skal jeg ogsaa give dem den, da de første Rigsdage fik god Veilighed til at prøve, hvor vidt deres Myndighed strakte sig over for de kongelige Prærogativer. Det var ved den første provisoriske Finantslov af 1853. De vide, mine Herrer, hvorledes denne Finantslov blev udstedt, fordi Folkethinget havde nægtet at give den midlertidige Finantslov en saa lang Varighed, at der kunde blive Tid for Kongen til at opløse og gjenindfalde det nylig opløste og nyvalgte Folkething. Det var naturligtvis Oppositionen meget misfornøjet med; thi da de kom sammen igen, forsøgte de at reise en Opposition imod denne provisoriske Finantslov. Men da blev det netop hævedt, baade af Ordsted, og af Tscherning, S. A. Hansen og forskellige andre Talere, at da Rigsdagen eller rettere Folkethinget havde benyttet sin Myndighed til at lægge Hindringer i Veien for den frie Anvendelse af de kongelige Prærogativer, og da den provisoriske Finantslov derved var bleven nødvendig, for at Kongen frit kunde benytte sine Prærogativer, var det fuldstændig berettiget at sætte sig ud over Rigsdagens Beslutning. Ville de Herrer høre, hvad der blev sagt ved denne Veilighed, kan jeg ogsaa citere det. Ordsted yttrede under Forhandlingen af den første provisoriske Finantslov: „Der er tvende Rettigheder, som i det konstitutionelle Liv, navnlig efter vor Grundlovsforfatning, maa være virkelig suveræne; det er Kongens Ret til at antage og afskedige sine Ministre og som noget dertil Svarende, Kongens Ret til at opløse sin Rigsdag“. Tscherning hævdede dette med endnu større Styrke ved at præcisere, at paa den Maade, Folkethinget havde benyttet sin Myndighed, var den kongelige Regering fuldstændig berettiget til at ignorere Folkethingets Beslutning. Hans Yttring Lød

saaledes, Rigsdagstidenden Spalte 179—80: „Man søger ad Omveie at begrænse de vigtigste kongelige Prærogativer, og, naar man har været nødt til at benytte disse Prærogativer, saa klager man over de Midler, der har maattet anvendes for at benytte dem“. Saa sluttede han med den Yttring: „Jeg vil give Ministeriet den fuldstændigste Erkjendelse af, at den Handling har været berettiget“. De se altsaa, mine Herrer, at allerede disse Mænd — og det var disse Grundlovsgivere, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 4de Valgfreds (Hørup) i Gaar stillede saa høit som de rette Fortolkere af Grundloven — have anerkjendt, at naar Folkethinget benyttede sin Myndighed paa en saadan Maade, at der derved blev lagt Hindringer i Veien for Udøvelsen af de kongelige Prærogativer, saa skal Rigsdagen vige, fordi de skulle have deres fulde Udøvelse. (Th. Nielsen: Tscherning stod den Gang alene.) Nei, han stod ikke ene. Jeg vil gjøre det ærede Medlem opmærksomt paa, at Tschernings Ord fandt den Gang Tilslutning baade hos S. A. Hansen og flere af Venstres Talere, ligesom ogsaa Folkethingets Formand, skjøndt han ikke blandede sig i Forhandlingerne, sluttede sig dertil ved at henvisse paa et til ham af Rosenørn rettet Spørgsmaal til den nuværende Grundlovs § 25's Bestemmelse om, at Kongen kan udstede provisoriske Love. Desuden kunne ærede Medlemmer se, at Folkethinget godkjendte Tschernings Anskuelse ved, ganske vist efter en længere Forhandling, enstemmig at vedtage baade til anden og tredie Behandling det af ham stillede Forslag om den provisoriske Finantslovs Godkjendelse. Som jeg før bemærkede, hvilke Rettigheder den danske Rigsdag har efter Grundloven, og hvilke Rettigheder Kongen har, er det ikke saa vanskeligt at se, ikke heller hvor den Enes Rettigheder ender og hvor den Andens begynder, naar man kun vil tage Grundloven til Udgangspunkt og ikke bruge andre Kilber til Underfølgelsen. Man vil som sagt da finde, at medens dette 3die Afsnit omhandler de kongelige Prærogativer, indeholder et senere Afsnit Rigsdagens Rettigheder, og blandt disse Rettigheder vil man ikke finde en Sætning, ikke et Bogstav, ikke den fjerneste Antydning af, at Rigsdagen har noget som helst berettiget Krav paa at have Indflydelse paa Ministeriets Sammensætning, hvorimod man blandt de kongelige Forrettigheder finder Hans Majestæt Kongens Ret til at afskedige og antage sine Ministre uden nogen som helst Indskrænkning, som en af disse suveræne Rettigheder, som baade